

اصلاح نظام گمرکی گام اول توسعه اقتصادی

بر اساس قانون اساسی افغانستان بوده و در داخل کشور نیز مورد رسیدگی و به اصلاح و تنظیم کارشناسان خبره اقتصادی، گمرکی و حقوقی قرار گرفته، از دقت، عمق و همه جانبه نگری زیادی مطابق به شرایط عینی و فعلی جامعه ما برخوردار می باشد. به همین دلیل با

بوجود آمدن تغییر و تحولات مختلف بعد از پیوستن افغانستان به پیمان های اقتصادی منطقه بعضی تعدیلات و اصلاحاتی زیادی به آن وارد شد که در بسیار از موارد به خوبی پاسخگویی مسایل گمرکی است. این تغییرات و اصلاحات به علت فعل و انفعالات اقتصادی در سطح جهان، تجارت آزاد، تجارت الکترونیک و تحولات داخلی کشور مورد اصلاح و بازنگری قرار گرفت.

تحقق گمرک الکترونیک

تجهیز گمرکات کشور به سیستم های پیشرفته از جمله سیستم اسیکودای جهانی، ضمن اینکه به میزان قابل توجهی مشکلات مربوط به صادرات و واردات کالاها را کاهش می دهد و سرعت لازم را در ارائه خدمات به مردم فراهم می آورد، هماهنگی مناسبی نیز بین افغانستان و سایر کشورهای منطقه فراهم ساخته و تحقق دولت الکترونیک را امکان پذیر می سازد.

همچنان با نصب این سیستم در مرز های گمرکی کشور، طی مراحل اسناد کاغذی بسیار سریع و آسان صورت گرفته و پروکراسی و فساد ناشی از رویه های غیر معمول و زمانگیر اداری کاهش چشمگیری می یابد.

افزایش اقتدار، بهره وری و اثر بخشی سازمانی

در جهان امروز گمرک دیگر تنها معرجه سیاست ها و خط مشی وزارت مالیه و دستگاه اجرایی یا نهادی در امر صادرات و واردات نیست، بلکه به عنوان بازوی قدرتمند دولت در محافظت از مرز های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی ایفای نقش می کند.

اصلاح ساختاری سازمان گمرک

ساختار هر سازمان متشکل از مجموعه عناصری است که به طور منظم و برای انجام دادن وظایفی معین و در شرایطی خاص سازمان یافته اند. بدیهی است اگر شرایط تغییر کند یا دگرگونی در وظایف ایجاد شود ساختار سازمانی تغییر می کند، گمرکات نیز مانند سایر دستگاه های رسمی و دولتی به منظور تحقق اهداف و انجام وظایف معینی پدید آمده است و اکنون توجه به شرایط جدید و افزایش وظایف نوین و عملکرد های متفاوت به نظر می رسد.

وزارت مالیه افغانستان در نظر دارد تا اداره گمرکات افغانستان را برای بدست آوردن این مهم، الکترونیک و مکانیزه بسازد تا بتواند جوابگوی نیازمند های کنونی کشور در رابطه به مبادلات اقتصادی و تجارتی با همسایگان و کشورهای فرامنطقه بوده و در داخل گام های بلندی برای حکومت داری خوب و ثبات مالی ایجاد شود.

منطقه و فرامنطقه به سهولت گسترش می یابد در کل اصلاحات زیر بعد از تشکیل دولت وحدت ملی در اداره گمرکات بوجود آمده است.

وضعیت نیروی انسانی: از بدو تشکیل دولت وحدت ملی وزارت محترم مالیه اصلاحات گسترده ی را در تمام سطوح مدیران ارشد به شمول جاگزینی و تبدیل نمودن کارمندان در ریاست عمومی گمرکات اعمال نموده است که خروجی آنرا میتوان در جمع آوری مالیات به شکل بی سابقه در شرایط انفلاسیون و کساد بازار ارزیابی نمود.

وزارت مالیه در نظر دارد تا گمرکات افغانستان را به یک اداره کارآ و بهرور مبدل سازد برای بدست آوردن این مهم این اداره در تلاش است افرادی را در راس ادارات مهم این ارگان بگمارد که هم از نظر سن و سال مطلوب و هم تجربه لازم برای انجام فعالیت های اصلی و محوری را دارا باشند.

طرح تحول و اصلاحات یکی از برنامه های اساسی و مهم دولت وحدت ملی است که نوید اجرای آن برای مردم افغانستان داده شده و این طرح موضوعات مالی و اقتصادی را نیز شامل می شود که وزارت مالیه به حیث متوالی این امر مهم در نظر دارد تا مسیر و راه های خود اتکایی اقتصادی را به منظور رفع نا بسامانی های موجود اقتصادی جامعه، طرح و اعمال نماید.

طرح بزرگ و بنیادی این وزارت شامل ارکان اصلاح نظام مالیاتی، نظام گمرکی، نظام شبکه های بانکی مدرن، نظام تنظیم و تهیه کالاها و خدمات و صدور مجوزها، و نظام اداری کارآ و سالم می باشد از جمله رکن اساسی حوزه های یاد شده اصلاح نظام مالیاتی و گمرکی کشور است که به طور مستقیم و روزمره، با زنده گی اقتصادی مردم ارتباط دارد، ایجاد اصلاحات در آنها از اولویت مهم تری برخوردار است.

گمرک به لحاظ اینکه دارای نقش های متعددی در زمینه های اجتماعی، اقتصادی، فرهنگی در جامعه است تاثیر زیادی در درآمد زایی برای دولت و جامعه دارد و افزون بر آن در اجرای برنامه های کلان اجتماعی و اقتصادی نقش تعیین کننده ایفا می نماید. گمرک همواره با حجم گسترده ی از اطلاعات و تغییر و تحولات پی در پی مقررات تجارت خارجی مواجه است و بر مبنای آنها سیاست و پالیسی های مناسبی اتخاذ می کند از این رو در تطبیق برنامه های تحول و اصلاحات دولت می تواند اهمیت درخور توجهی داشته باشد. وزارت مالیه نیز با درک بلند از این مساله به منظور ایجاد اصلاحات مناسب در گمرکات افغانستان و متحول ساختن آن در راستای تحقق برنامه های دولت، از ابتدای تشکیل دولت وحدت ملی، رهبری جدید وزارت مالیه چارچوب کلی جدیدی را برای اصلاحات اداری در اداره گمرکات و سایر بخش های کلیدی تحت عنوان برنامه ارتقای ظرفیت برای نتایج یا (C.B.R) در نظر دارد تعیین و اجرا نماید.

هم چنان وزارت مالیه برای ارتقای ظرفیت و کارآیی کارکنان و کارمندان امور مالیاتی و نظام گمرکات اکادمی ملی گمرکات و اکادمی مالیات را بنیان گذاشته است که کارمندان اداره گمرکات و عواید آموزش های مسلکی را در آنجا فرا گرفته و بعد از فراغت برای آموزش های پیشرفته به کشورهای منطقه و فرامنطقه فرستاده می شوند. وزارت مالیه در نظر دارد دروس اکادمی ملی گمرکات را تا مقطع ماستری بلند ببرد و در آینده های نزدیک تمام کارمندان جدید را از میان کسانی استخدام کند که از اکادمی ملی گمرکات فارغ شده باشند.

قوانین و مقررات: قانون امور گمرکی افغانستان در سال ۱۳۸۴ به تصویب رسیده است. این قانون حاصل تجربه کشور های مختلف و

اصلاح نظام گمرکی و حرکت به سمت تحول واقعی در گمرک، نهاد اقتصادی دولت ها را ملزم می کند که تمام توان و ظرفیت های شان را به کار گیرند تا بتوانند در این زمینه به موفقیت دست یافته و گام های بلندی در توسعه اقتصادی بردارند.

وزارت مالیه افغانستان به رهبری محترم اکلیل حکیمی با تلاش های پیگر و مستمر خود طرح های بزرگ و جامع را برای تحول در بخش های عواید و گمرکات کشور کلید زده اند. و خوشبختانه تا اکنون اقدامات مثبتی در این جهت صورت گرفته که حاصل تلاش و کوشش همه روسا و کارمندان گمرک بوده است.

وزارت مالیه افغانستان سعی نموده است تا گمرکات افغانستان وظایف خود را در چارچوب طرح تحول گمرکی به طور مطلوب انجام دهد، که استفاده و بهره برداری از تمام ظرفیت های موجود و منابع بشری، باعث پیشرفت و گام برداشتن به سوی پیشرفت های اخیر در این اداره بوده است.

طوریکه شاهد هستیم تلاش مقام های ارشد وزارت مالیه در اینست که وارد مرحله نوین از توسعه و پیشرفت شوند، برای رسیدن به این امر مهم تلاش های زیادی صورت گرفت تا تغییرات و تحولات صورت گرفته در عرصه های تکنالوجی ارتباطی و الکترونیک در اداره گمرکات افغانستان فعال شده و انتظار میرود که از منابع بشری موجود در سطح گمرکات کشور به نحو درست و مطلوب استفاده صورت گرفته و سرعت و دقت در انجام کارها و امور گمرکات به چند برابر افزایش یابد.

برای رسیدن به یک اداره بهره ور و کارآ تا اکنون گام های بلندی صورت گرفته است که طرح ایجاد اکادمی ملی مالیات و گمرکات، استفاده از کادر های مسلکی و فنی، تخصصی ساختن امور، آموزش های مسلکی برای کارمندان در داخل و خارج در این راستا ارزیابی

می گردد.

طوریکه میدانیم امروز وظایف گمرکات بسیار فراتر از کنترل امر صادرات و واردات می باشد که طیف وسیعی از وظایف را به شمول نظارت از کیفیت صادرات و واردات، محافظت از صحت عامه، حفظ آثار تاریخی و فرهنگی، زیست محیطی، جلوگیری و مبارزه با قاچاق اقلام تجارتي، ایجاد زمینه های برای تجارت قانونمند، مبارزه با پول شویی، توسعه تجارت با سایر واحد های سیاسی را در بر می گیرد. برای اینکه وزارت مالیه افغانستان به اهداف فوق دست یابد تلاش نمود که از تکنالوجی های نوین و حرکت به سمت الکترونیک کردن امور بهره کامل ببرد.

پر واضح است که پیاده کردن فناوری های نوین اطلاعاتی و ارتباطی خدمت بزرگی به اقتصاد افغانستان خواهد شد زیرا این مساله باعث کاهش هزینه های تولید شده و امور مربوط به صادرات و واردات به سهولت انجام می پذیرد و تجارت افغانستان با کشورهای